

- Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ -

Πολυμέρης Βόγλης

**Η ελληνική κοινωνία
στην Κατοχή****1941-1944**

ΘΕΜΑΤΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ 3

ISBN: 978-960-221-496-1, σελ.182,
σχ.14x21, α' έκδοση Νοέμβριος 2010,
15,00 τιμή € (χωρίς ΦΠΑ)

Το βιβλίο είναι μια συνθετική προσέγγιση των αλλαγών στην ελληνική κοινωνία της δεκαετίας του 1940, και ειδικότερα της Κατοχής ως αυτοτελούς περιόδου που ενέχει όμως τα σπέρματα των κατοπινών εξελίξεων. Στο επίκεντρο βρίσκονται μάλλον οι εσωτερικές κοινωνικές διεργασίες παρά οι εξωτερικοί παράγοντες και οι πολιτικές αναμετρήσεις ηγεσιών, αφού η Κατοχή είναι μία από τις σπάνιες στιγμές που η κοινωνία εισβάλλει δυναμικά στην πολιτική και η πρωτοβουλία των κινήσεων έρχεται «από τα κάτω».

Γραμμένο «εν θερμώ», αφού η σχετική συζήτηση εξελίσσεται πάντα σε σχέση με την εκάστοτε πολιτική συγκυρία και συχνά παίρνει χαρακτήρα δημόσιας διαμάχης, το βιβλίο παρακολουθεί επίσης τη διαδρομή της ιστορικής έρευνας από την εθνικόφρονα θεωρία των «τριών γύρων» του Εμφυλίου, που κυριάρχησε μεταπολεμικά, μέχρι τις πιο συναινετικές προσεγγίσεις που επιχειρήθηκαν μεταπολιτευτικά με αφετηρία την αναγνώριση της Εθνικής Αντίστασης και του Εμφυλίου` κι από κει μέχρι τη μετατόπιση, μετά το 1990, από τις κεντρικές πολιτικές εξελίξεις στις ιδιαίτερες κοινωνικές διεργασίες, την κοινωνική εμπειρία και τη συλλογική μνήμη, καθώς και στις «προβληματικές» όψεις της Κατοχής (αυτές που ενίοτε προσεγγίζονται με μια αξίωση αναθεώρησης των ηγεμονικών αριστερών ερμηνειών: δωσιλογισμός, εμφύλιες συγκρούσεις, μειονότητες).

Η δεκαετία του 1940 έχει βρεθεί στο επίκεντρο της ιστοριογραφικής και δημόσιας συζήτησης από την αρχή του νέου αιώνα. Νέα ερευνητικά πεδία διανοίχθηκαν, νέες μελέτες δημοσιεύτηκαν, νέες μέθοδοι προτάθηκαν και διαφορετικές προσεγγίσεις κατατέθηκαν, προκαλώντας συχνά έντονες διαμάχες μεταξύ των ερευνητών. Η έκρηξη του ενδιαφέροντος για τη δεκαετία του 1940 είχε ως αποτέλεσμα να έλθουν στην επιφάνεια οι λιγότερο «ένδοξες» πλευρές του παρελθόντος, να κλονιστούν κάποιες από τις βεβαιότητες και να πολλαπλασιαστούν τα ερωτηματικά. Τι ήταν το φαινόμενο της Αντίστασης; Γιατί οι εμφύλιες συγκρούσεις της Κατοχής ήταν τόσο βίαιες; Γιατί χιλιάδες Έλληνες συνεργάστηκαν με τους κατακτητές; Γιατί η Ελλάδα έχει ένα από τα υψηλότερα ποσοστά εξόντωσης εβραϊκού πληθυσμού στην Ευρώπη;

Αξιοποιώντας την πλούσια βιβλιογραφία των τελευταίων δεκαετιών, το βιβλίο επιχειρεί μια συνθετική προσέγγιση των εξελίξεων και των κοινωνικών αλλαγών που συνέβησαν στην Ελλάδα κατά τη διάρκεια της Κατοχής. Έτσι εξετάζονται, μεταξύ άλλων, η οικονομική αποδιάρθρωση και η πείνα, η τύχη των μειονοτήτων, η ένοπλη αντίσταση και οι συνέπειες των αντιποίνων. Στο επίκεντρο βρίσκεται, σε μεγάλο βαθμό, η μελέτη του κινήματος της Αντίστασης, αφού η Κατοχή είναι μια ιστορική περίοδος που χαρακτηρίστηκε από τη δυναμική είσοδο της κοινωνίας στην πολιτική και την ανάληψη πρωτοβουλιών «από τα κάτω».

Ο **Πολυμέρης Βόγλης** σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών και στο Ευρωπαϊκό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο και είναι επίκουρος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Άλλη μελέτη του είναι *Η εμπειρία της φυλακής και της εξορίας. Οι πολιτικοί κρατούμενοι στον εμφύλιο πόλεμο* (Αλεξάνδρεια, 2004)